O93, f. 14ra; V630, f. 37ra; N442, f. 35vb; I83, f. 76rb; VD38, f. 68vb; SG670, p. 135a; P9629, f. 11r; Bcan4, f. 64r; E97, f. 39ra; P102; BII13, f. 63va; S105, f. 53r

[a]INCIPIT[b] [c] EPISTOLA DECRETALIS VICTORIS PAPAE DE PASCHA ET BAPTISMO ET[d] RELIQUIS CAUSIS[e] THEOPHILO ALEXANDRINO EPISCOPO[f] DIRECTA[g].

Bcan4: I

P102; BII13: I De sancto pascha die dominico celebrando et quot[h] diebus celebrandum sit

<O93, f. 14rb> [H. 1] Victor Romanae ac universalis ecclesiae archiepiscopus Theophilo episcopo et cunctis fratribus Alexandria[i] domino famulantibus salutem in domino.

Multa[j] mihi[k] gratulatio, dilectissimi[l] fratres, quod[m] manifestato[n], sicut optamus[o], <BII13, f. 63vb> per gratiam dei <S105, f. 53v> lumine evangelicae claritatis et[p] ab ecclesia[q] iam[r] magna ex parte perniciosi[s] [t] erroris nocte depulsa[u] creditae[v] nobis dispensationis fructus crescit et augmentatur in domino.

---

5 a *In P9629 sind einige Passagen des Briefes wegen Beschädigung der Handschrift nicht lesbar; diese sind im Text durch [...] gekennzeichnet* | b INCIPIT EPISTOLA DECRETALIS] CAP. XII Decreta *E97* | c *Überschrift*] EPISTOLA VICTORIS PAPAE *SG670;* INCIPIUNT DECRETA VICTORIS PAPAE *P102; BII13; Überschrift fehlt S105* **6** d ET RELIQUIS CAUSIS THEOPHILO ALEXANDRINO EPISCOPO DIRECTA] Et de accusatione Et iudicatione episcoporum atque de concordia unanimitatis *E97* **7** e CAUSI *I83* **8** f EPISCOPO *fehlt I83; VD38; Bcan4* | g DIRECTA] DIRECTA DECRETA VICTORIS *P9629* **11** h quot *korr. aus* quod *P102* **14** i alexandriae *korr. aus* alexandria *P9629;* alexandriae *I83; VD38; SG670; Bcan4; S105* **16** j Magna *SG670; S105* | k mihi] mihi est *korr. aus* mihi *SG670* | l dilectismi *SG670* | m quid *VD38* **17** n manifestato *korr. aus* manifestatio *N442;* manifesto *I83; VD38; SG670; Bcan4; P102; BII13; S105* | o optavimus *E97* **19** p et *fehlt SG670; S105* | q aecclaesia iam *korr. aus* aecclaesia *P9629* | r iam *fehlt SG670* **20** s *interlinear* mortiferi *VD38* | t perviciosi *SG670; S105* | u *am Rande* expulsa *VD38* | v *interlinear* commisse *VD38*

---

1. Victor-Brief,13 **13** Theophilo] sec. c. 3. vit. Vict. in libr. pontif. **16–22** Multa…domino] Leon.M. ep. 106. c. 1. (1,1157). Cf. Pelag. II. pp. ep. 1.

---

1. Victor-Brief,16–30 Multa…festivitas]‡ **Coll. Ans. ded. XI,22**.

Celebritatem[w] [x] sancti paschae die dominica agi[y] debere et[z] praedecessores[a] nostri iam statuerunt et vos[b] illud eadem die cele<Bcan4, f. 64v>brare[c] sollemniter[d] mandamus[e], quia non decet, <I83, f. 76va> ut membra a capite discrepent[f] nec contraria gerant[g]. A XIIII[h] [i] vero luna primi[j] mensis usque[k] vicesimo[l] [m] primo eiusdem[n] <VD38, f. 69ra> mensis <SG670, p. 135b> die[o] eadem[p] celebretur[q] festivitas[r].

Bcan4: II

P102; BII13: II Quo tempore baptisma celebrandum sit et ut qui baptizantur non infideles sed fideles inveniantur

---

23 w *am Rande* z *V630; am Rande drei Punkte N442* | x celebritatem sancti *korr. aus* celebritatem *P102* | y *am Rande* fieri *VD38* **24** z ut *I83; Bcan4* | a predecessores *korr. aus* predecessoris *N442; S105* | b vos] vobis *korr. aus* vos *P9629;* nos vobis *korr. aus* vobis *SG670;* vobis *S105* **25** c celebrari *P9629* | d *am Rande* honorifice *VD38* **26** e *am Rande* praecipimus *VD38* **27** f *am Rande* discordent *VD38* | g gerent *I83;* generent *VD38; P102; BII13;* generaent *korr. aus* gerant *Bcan4;* gerant *korr. aus* girant *S105* **28** h XVma *SG670;* XVIIma *S105* | i XIIII vero] XV vero *korr. aus* XIIII *P9629* | j *interlinear* id est aprilis *SG670* | k usque] usque ad *SG670; S105;* usque ad *korr. aus* usque *E97* | l vigesimo *O93* | m vicesimo primo] vicesimum primum *korr. aus* vicesimo primo *P9629;* vicesimum primum *I83; VD38; SG670; Bcan4; E97; S105;* vigesimum primum *P102; BII13* **29** n eiusdem mensis die] diem eiusdem mensis *I83; VD38* **30** o diem *korr. aus* die *P9629;* diem *I83; VD38; SG670; Bcan4; E97; P102; BII13; S105* | p eadem] eadem dominica *korr. aus* eadem *SG670* q celebretur] celebretur et *korr. aus* celebretur *SG670* | r festifestivitas *VD38*

23–30 Celebritatem… festivitas]‡ sec. c. 2. 3. vit. Vict.

23–27 Celebritatem… gerant] **Ivo, Decr. IV,4** (*Rubrik*: Theophilo episcopo et fratribus Alexandrie positis Victor papa XIII a Petro in primo decretali suo; 27: contraria] contra). **23–30** Celebritatem… festivitas]‡ **Polycarpus, III,17,2** (*Rubrik*: Victor Romane ac universalis ecclesie archiepiscopus Theophilo episcopo et cunctis fidelibus Alexandria Domino famulantibus salutem in Domino. De eadem re; 27 gerant] generent). **23–42** Celebritatem… inveniantur]‡ **Ps.-Remedius c. 38** (*Rubrik*: Quod baptismus tempore paschae celebrandus sit catholicis. Ex epistola Victoris papae scripta Theophilo episcopo; 28 XIIII] XVIIma; 28f. vicesimo primo ... die] ad XXIum ... diem; 34 baptisma] baptismus; 35 catholicus] catholicis; 38 evenerit] evenient). **23–49** Celebritatem… divinarum]‡ **Coll. trip. A 12,1** (*Rubrik*: Theophylo episcopo et fratribus Alexandrie positis. De die et termino paschali Victor papa .xiii. a Petro in primo decretali suo; 27 contraria] contra; 30 die *fehlt*; 49 est] est causarum); **Gratian D. III de cons. c.22** **27–58** A… iudicare]‡ **Coll. trip A 4,8A** (*Rubrik*: Item de tempore Pasce et baptismi; 30 eadem] Paschalis; 33 vero] etiam; 49 est] est causarum).

[H. 2] Eodem[s] vero tempore[t] baptisma[u] [v] celebrandus[w] est[x] catholicus[y], sed tamen[z], si necesse fuerit <E97, f. 39va> aut mortis periculum ingruerit[a] [b], gentiles ad fidem venientes quocumque[c] [d] loco vel momento, ubicumque evenerit[e] [f], sive in flumine, sive in mari, sive in fontibus tantum christiana[g] confessione credulitatis[h] clarificata baptizentur[i]. Ipsis[j] [k] quoque, quod in baptismo polliciti[l] sunt, summopere est attendendum, ne infideles[m], sed fideles inveniantur. Ipsi[n] vero, qui infidelitatis nota[o] asperguntur[p], infames efficiuntur atque inter fideles minime reputantur[q].

Bcan4: II

P102; BII13: II De statutis nulla inprobitate et novitate violandis

[H. 3] <BII13, f. 64ra> Haec[r] vero statuta nulla debent

---

34 s *am Rande* Nota *V630* | t tempus *VD38* | u *am Rande* vel mus *V630* | v baptismus *korr. aus* baptisma *P9629;* baptismus *N442; I83; SG670; Bcan4; S105;* baptismum *E97* | w celebrandum *VD38; E97; P102; BII13* **35** x est *fehlt I83* | y catholicum *VD38; E97; P102; BII13;* catholicis *SG670; S105* | z tamen si *korr. aus* tamen *O93* **36** a *am Rande* institerit inruerit *VD38* | b ingruerit *korr. aus* inguerit *P102* **37** c *am Rande* quocumque omni *VD38; am Rande* N *SG670* | d quocumque *korr. aus* quoque *VD38;* quoque *P102; BII13* **38** e *am Rande* acciderit *VD38* | f evenient *SG670; S105* **39** g christianę *VD38; P102; BII13* **40** h credulitas *V630* | i baptizaentur *korr. aus* baptizantur *S105* | j Ipsis *korr. aus* Ipsi *P102* | k Ipsis quoque, quod in baptismo polliciti sunt, summopere est attendendum, ne infideles, sed fideles inveniantur *fehlt V630* **41** l *am Rande* promiserunt *VD38* **42** m infideles sed fideles *korr. aus* infideles *P102* **43** n Ipse *V630* | o *am Rande* macula *VD38* | p aspergunt *I83* **44** q repperiuntur *BII13* **47** r *am Rande ; vor* Haec *Rubrik*

34–42 Eodem … inveniantur] sec. c. 2. vit. Vict. **47–48** Haec … mutari] Leon. M. ep. 104. c. 8. (1, 1149).

34–44 Eodem … reputantur] **Coll. Ans. ded. IX,7**; **Burchard IV,3** (34: Eodem – tempore] In paschali vero tempore et Pentecoste); **Ivo, Decr I,198** (*Rubrik*: Quo tempore baptisma celebrandum sit, ut qui baptizantur non infideles sed fideles inveniantur. Ex decretis Victoris pape, fratribus per Alexandriam constitutis; 34: Eodem – tempore] In Paschali vero tempore et Pentecosten; 39f. christiana ... credulitatis] Christiane confessionis credulitate; 40 Ipsis] Ipsum; 41f. est attendendum] attendendum est); **Polycarpus III,10,4** (*Rubrik*: Victor papa; 34 Eodem ... tempore] In paschali vero tempore et Pentecosten; 37 quocumque] quoquo). **35–44** si … reputantur] **Ivo, Decr. I,52** (*Rubrik*: Victor papa Theophilo episcopo, cap. 12). **47–49** Haec … divinarum] **Coll. Ans. ded. VIII,66**.

improbitate[s] [t] convelli[u], nulla novitate mutari, quia alia ratio est[v] saecularium[w], alia divinarum.

VD38: Exempla victoris pape theophilo alexandrino episcopo directa Quod nullatenus credenda sunt nisi que manifesto iudicio conprobantur

Bcan4: III

P102; BII13: III Ut incerta nullatenus iudicentur quia[x] licet vera sint non sunt tamen credenda

S105: De incertis iudicibus

[H. 4] Audivimus[y] namque apud vos vestrosque[z] diversa iudicia fieri et incerta iudicare[a].

P9629: Incerta non iudicanda

<SG670, p. 136a> Incerta[b], carissimi, nullatenus iudicemus, quoadusque[c] veniat[d] dominus, <N442, f. 36ra> qui[e] latentia[f] producit[g] <I83, f. 76vb> in lucem et illuminabit abscondita tenebrarum[h] et manifestabit consilia cordium, quia, quamvis[i] vera sint, non tamen credenda sunt, nisi[j] quae manifestis indiciis <VD38, f. 69rb> comprobantur, nisi quae manifesto[k] iudicio convincuntur, nisi quae iudiciario ordine publicantur.

---

48 s *am Rande* contrarietate inperfectione *VD38* | t inprobitate convelli nula novitate *korr. aus inprobitate S105* | u *am Rande* destrui *VD38* **49** v est *fehlt SG670* | w saecularum *V630* **54** x que *P102* **57** y *am Rande drei Punkte N442; am Rande* Nota *E97* | z vestrosque diversa *korr. aus* vestrosque *Bcan4* **58** a iudicari *VD38; E97; P102; BII13;* iudicari *korr. aus* iudicare *SG670; Bcan4* **60** b *am Rande* Nota *V630* **61** c quodadusque *S105* | d veniet *P9629; I83* **62** e *am Rande* z *V630* | f *interlinear* abscondita *VD38* | g producet *korr. aus* producit *N442; E97;* producet *I83; SG670; Bcan4; P102; S105* **63** h tenbrarum *SG670* **64** i quavis *I83* **65** j *am Rande* Nota *V630* **66** k manifesto iudicio *korr. aus* manifesto *SG670*

48–49 quia…divinarum] ep. cit. c. 3. (paullo antea). Cf. Eutic. 6, Fel. II. pp. 12. xvii. **60–67** Incerta…publicantur] Ben. III. 259. (Isid. syn. lib. II. no. 86). Cf. Praef. 5, Sixt. II. pp. 7, Iul. 12.

57–67 Audivimus…publicantur] **Coll. trip. A 12,2** (*Rubrik*: De incertis iudiciis uitandis; 57 namque *fehlt*); **Ivo, Pan. IV,113** (*Rubrik*: In dec' Victoris, cap. i
Victor papa Theophilo episcopo; 57 namque *fehlt*; 61 quoadusque] quousque; 64: quia *fehlt*). **57–73** Audivimus…deinceps] **Coll. Ans. ded. III,168**. **57–103** Audivimus…violari] **Ivo, Decr. V,244** (*Rubrik*: Victor papa fratribus Alexandrie positis. De incertis iudiciis vitandis; 57: namque *fehlt*; 68-73: Similiter – deinceps] Item; *vor* 86 quoniam *Rubrik* Ut retractetur negotium iudicati per vicarios sedis apostolice; 89-93: cum – caelis *fehlt*; 96f. legitur apostolicis] apostolicis legitur; *vor* 97 Si *Rubrik* Quid facere debet gravatus; 101 frater] fratres). **60–67** Incerta… publicantur] **Gratian C. XXX, q. 5, c. 9 dict. p**.

Similiter[l] ea vos iudicare ad apostolicam delatum[m] est sedem, quae praeter[n] nostram[o] vobis definire non licet auctoritatem[p], id est,

V630: De accusatis episcopis episcopis

episcoporum[q] causas, unde ita[r] constitutum <S105, f. 54r> liquet[s] a tempore[t] apostolorum[u] et deinceps.

Bcan4: IIII

P102; BII13: V Ut accusatus vel iudicatus ab episcopis comprovincialibus licenter appellet et adeat romanum pontificem

[H. 5] Placuit[v], ut accusatus vel iudicatus a comprovincialibus in[w] aliqua causa episcopus[x] licenter[y] appellet et adeat[z] [a] apostolicae <V630, f. 37b> sedis pontificem, qui aut per se aut per[b] vicarios suos eius retractari[c] negotium procuret, <P9629, f. 11v> <BII13, f. 64rb>

P9629: De acusatoribus

et[d] dum iterato iudicio pontifex [causam suam <SG670, p. 136b> agit, nullus alius in eius loco

---

68 l *am Rande* Nota *V630; am Rande drei Punkte N442* | m *am Rande* denunciatum est *VD38* **69** n pariter *VD38; P102; BII13* o nostra *VD38; P102; BII13* **70** p auctorite *VD38;* auctoritate *P102; BII13* **72** q episcorum *I83;* episcoporum *korr. aus* temporum *SG670;* temporum *S105* | r iam *VD38* **73** s *interlinear* claret *VD38* | t temporibus *BII13* | u episcoporum *V630; E97*
77 v *am Rande* Nota *E97* **78** w in *fehlt VD38; P102; BII13* | x episcopis *VD38; P102; BII13;* episcopos *Bcan4* | y licenter *korr. aus* .locenter *O93* **79** z *am Rande* vadat *VD38* | a adeat *korr. aus* audeat *VD38;* adeat *korr. aus* ad eam *Bcan4* **80** b per *fehlt SG670; S105* **81** c detractari *Bcan4* **84** d *am Rande* Nota *V630*

77–81 Placuit…procuret] sec. tit. c. 7. conc. Sard.(D.). Cf. Sixt. II. pp. 2, Iul. 12. (Marcelli 2). **84–89** et…est] sec. c. 4. conc. Sard. aut Ben. II. 401. III. 103. Cf. Eleuth. 2, Sixt. II. pp. 2, Iul. 12.

68–89 ea…est] **Ps.-Remedius c. 39** (*Rubrik*: Quod inconsulto Romano pontifice causae episcoporum non debeant definiri. Ex eadem epistola; 69 praeter propter; 80 per[2] *fehlt*). **68–106** ea…placuerit] **Polycarpus I,6,3** (*Rubrik*: Victor Romane ac universalis ecclesie episcopus Theophilo episcopo et cunctis fratribus
Alexandrie Domino famulantibus salutem in Domino. Cap. IIII; 68 ea vos iudicare *nach* 69 sedem; constitutum] constitutum esse; 72 unde] quod; 77-86 Placuit ... quoniam *fehlt*; 86 quamquam] Quamquam enim; 92f. et[2] ... caelis *fehlt*; 96 in statutis] institutis; 104 fratres] frater). **68–73** ad…deinceps] **Anselm v. Lucca II,9** (s. auch 102-105); **Bonizo IV,55** (s. auch 102-105). **77–89** Placuit…est] **Sentenzen c. 83**; **Anselm v. Lucca II,81**; **Coll. trip. A 12,3** (*Rubrik*: Vt retractetur negocium iudicati per uicarios sedis apostolice). **77–93** Placuit…caelis] **Coll. Ans. ded. I,15**; **Burchard I,176**. **77–103** Placuit…violari] **Ivo, Decr. V,4** (*Rubrik*: Victor papa XIII a Petro in primo decretali suo; 89-93: cum – caelis *fehlt*; 96f. legitur apostolicis] apostolicis legitur; 101 frater] fratres).

ponatur aut ordinetur episcopus[e], quoniam, quamquam] comprovincialibus episcopis accusa[ti causam pontificis scrutari[f] liceat, non tamen[g] definiri[h] inconsulto[i] Romano pontifice] permissum est[j], cum beato Petro apostolo non ab alio [quam ab ipso dictum[k] sit[l] domino: Quaecumque ligaveris super terram,] erunt[m] ligata et <I83, f. 77ra> in caelis[n], et[o] quaecumque solveris super terram, [erunt soluta et in caelis.

Bcan4: V

P102; BII13: VI De eo qui leditur a metropolitano

[H. 6] Et alibi in[p] statutis <E97, f. 39vb> legitur apostolicis:] Si[q] quis[r] putaverit se a proprio metropolitano gravari, apud patri[archam vel primat]em[s] <VD38, f. 69va> dioceseos[t] aut[u] penes[v] universalis apostolicae ecclesiae iudicetur sedem. Nil[w] aliud est, frater[x], talis praesumptio[y] nisi apostolorum suorumque[z] successorum terminos[a] transgredi eorumque decreta violari[b]. Culpantur enim,

---

86 e episcopus *korr. aus* episcopis *BII13* **88** f scrutari *korr. aus* scritari *S105* | g tamen *korr. aus* damen *S105* | h definire *N442; VD38; E97; BII13;* difinire *SG670; P102; S105* | i *am Rande* non interrogato *VD38* **89** j est *fehlt I83* **90** k dictum sit domino] domino dictum sit *E97* | l sit] sit a *I83; VD38; Bcan4; P102* **91** m erunt ligata et in caelis et quaecumque solveris super terram *fehlt S105* **92** n caelis *korr. aus caelos O93* | o et quaecumque solveris super terram, erunt soluta et in caelis *fehlt N442; SG670* **96** p in statutis] in institutis *korr. aus* institutis *V630; SG670;* institutis *N442; S105* **97** q *am Rande* Nota *V630* r quid *Bcan4* **99** s primatem *korr. aus* privatem *V630* | t dioceseos *korr. aus* diocesos *VD38* | u at *VD38* | v *interlinear* apud *BII13* **101** w Nihil *V630; N442; VD38; SG670; P9629; Bcan4; E97; BII13* | x fratres *V630; SG670; S105* | y praesumptio nisi] praesumptionis *Bcan4* **102** z eorumque *I83; SG670; Bcan4; S105;* suorumque] et eorum *VD38; P102; BII13* | a *am Rande* statuta transcendere *VD38* **103** b *am Rande* corrumpi *VD38*

91–93 Quaecumque…caelis] Matth. XVI. 19. **97–100** Si…sedem] c. 5. Angilr. (c. 17. conc. Chalc. H.). Cf. Sixt. II. pp. 3, Iul. 12. (Ann. 4, Iul. 12, Fel. II. pp. 4, 12. xx.). **103–106** Culpantur…placuerit] cf. Sixt. I. pp. 5, Sixt. II. pp. 2, Iul. 12.

86–89 quoniam…est] **Ivo, Pan. IV,134** (*Rubrik*: In decr' Victoris pape, cap. i; 86 quamquam] quanquam a). **96–103** Et…violari] **Coll. trip. A 12,4** (*Rubrik*: Quid facere debeat grauatus). **96–108** Et…iudicandum] **Coll. Ans. ded. I, 94**. **97–100** Si…sedem] **Gratian C. II, q. 6, c. 7**. **103–106** Culpantur…placuerit] **Anselm v. Lucca II,9** (103: enim *fehlt*) (s. auch 67-72); **Bonizo IV,55** (103: enim *fehlt*) (s. auch 67-72).

ut scriptum est, fratres[c], qui[d] [e] aliter circa episcopos[f] iudicare praesumunt, quam aposto<SG670, p. 137a>licae sedis papam[g] fieri placuerit[h]. Et quis est, qui iudicat[i] eum, quem dominus sibi et huic sanctae sedi reservari[j] voluit iudicandum?

Ait namque dominus per[k] Isaiam prophetam: Dominus[l] deus auxiliator[m] meus[n], ideo non sum confusus, ideo posui[o] faciem meam ut petram durissimam et scio, quoniam[p] non confundar, iuxta[q] est, qui iustificat me. Quis contradicit mihi? Stemus simul. Quis est <BII13, f. 64va> adversarius meus? Accedat[r] ad[s] me, ecce dominus deus auxiliator meus, quis[t] est, qui condemnet me? Ecce omnes quasi vestimentum conterentur, tinea comedet eos. Quis ex vobis timens <I83, f. 77rb> dominum[u] audiens[v] vocem servi sui? Quis ambulavit in tenebris, et non est lumen ei? Speret in nomine domini, et innitatur[w] [x] super deum[y] suum. Ecce[z] omnes vos[a] accendentes[b] ignem, accincti[c] flammis ambulate in lumine <S105, f. 54v> ignis vestri <SG670, p. 137b> et flam<Bcan4, f. 65r>mis[d], quas succendistis. De manu mea <VD38, f. 69va> factum est[e] hoc[f] vobis, in doloribus dormietis[g]. Audite me[h], qui sequimini, quod iustum est, et quaeritis

---

104 c frater *VD38; P102* | d qui *korr. aus* qua *SG670* | e qui aliter] qualiter *Bcan4; S105;* qui aliter *korr. aus* qualiter *SG670* f episcopos *korr. aus* episcopis *S105* **106** g papae *P9629; I83; VD38; SG670; Bcan4; E97; P102; BII13; S105* | h *am Rande* Usque hic *VD38* **107** i iudicet *korr. aus* iudicat *SG670* **108** j reservare *SG670; S105* **109** k pro *Bcan4* | l Domine *N442; VD38* **110** m auxiator *SG670* | n meus] meus et *SG670; S105* **111** o posuit *VD38; P102; BII13* **112** p quia *V630* | q iuxta *korr. aus* iusta *P102* **114** r accedat *korr. aus* accedet *SG670;* accedet *S105* | s ad *korr. aus* a *Bcan4* **115** t Qui *P9629* **118** u deum *I83; VD38; SG670; Bcan4; S105* | v audiat *korr. aus* audiens *SG670;* audiet *Bcan4; BII13* **120** w *am Rande* confidat *VD38* | x innitatur *korr. aus* innatatur *SG670* | y dominum *E97* **121** z Haecce *P9629* | a vos *fehlt VD38; P102; BII13* | b accedentes *O93;* accendentes *korr. aus* ascendentes *S105* | c accinca *P9629;* accinti *SG670* **123** d flammis *korr. aus* flammas *V630* **125** e est *fehlt SG670* | f hoc *fehlt VD38; P102; BII13* | g dormietis *korr. aus* dormientis *SG670* **126** h me *fehlt VD38; P102; BII13*

106–108 Et…iudicandum] Isid. syn. libr. II. no. 86. aut Ben. III. 259. 373. aut c. 12. (bis) Angilr. (c. 51). Cf. Alex. 7, Eleuth. 5, Fab. 17, Sixt. II. pp. 7, Euseb. 8, Iul. 19. **109–125** Dominus…dormietis] Ies. L. 7-11. **125–154** Audite…generationum] Ies. L. 1-8.

dominum[i], attendite ad petram, unde excisi estis, et ad cavernam laci, de qua praecisi estis. Attendite ad Abraham patrem vestrum, <N442, f. 36rb> et ad Saram, quae peperit vos, quia unum vocavi eum et benedixi ei[j] et multiplicavi[k] eum. <O93, f. 14va> Consolabitur ergo dominus[l] Sion et consolabitur omnes[m] ruinas eius et ponet desertum eius quasi delicias[n], et solitudinem[o] eius quasi hortum domini. Gaudium[p] et laetitia[q] invenietur in ea, gratiarum actio et vox laudis. Attendite ad[r] me, populus meus et tribus mea, <V630, f. 37va> me[s] audite, quia[t] lex a me exiet, et iudicium meum in[u] lucem[v] populorum[w] requiescet[x]. Prope est iustus meus, egressus est salvator meus, et brachia[y] mea populos[z] <I83, f. 77va> iudicabunt[a]. Me <E97, f. 40ra> insulae[b] exspectabunt[c] et brachium meum sustinebunt[d]. <SG670, p. 138a> Levate in caelum <BII13, f. 64vb> oculos vestros[e] et videte sub[f] terra[g] deorsum, quia caeli sicut fumus liquescent et terra[h] sicut vestimentum atteretur[i] [j], et[k] habitatores eius sicut haec interibunt. Salus autem mea in sempiternum erit, et iustitia mea non deficiet. Audite me, <VD38, f. 70ra> qui scitis[l] iustum, populus[m], lex mea in[n] [o] corde eorum. Nolite[p] timere opprobrium hominum et

---

127 i deum *I83; SG670; Bcan4; S105* **131** j ei *korr. aus* eum *Bcan4;* eum *E97* | k multiplicavu *I83* **132** l dominus Sion] sion dominus *V630* **133** m omnes *korr. aus* omnis *O93;* omnis *P9629* **134** n delicias *korr. aus* dilicias *P102* | o solitudines *VD38; P102; BII13* **135** p Gaudia *S105* | q letitiam *O93; I83; VD38; Bcan4* **136** r ad me *fehlt V630* **137** s me *fehlt BII13* | t Quia *korr. aus* Qua *P102* **138** u in *korr. aus* et *SG670;* et *S105* | v luce *VD38; Bcan4; P102; BII13;* luce *korr. aus* lucem *SG670* | w populorum *korr. aus* popolorum *S105* **139** x requiescet *korr. aus* requiescit *SG670;* requiescit *S105* **140** y brachia mea *interlinear* vel um um *V630* | z populos *korr. aus* populos meos *P102* **141** a iudiiudicabunt *N442;* iudicabit *V630; P9629* | b insille *VD38* **142** c expectabunt et *korr. aus* expectabunt *P102* | d sustinebit *V630; P9629; E97* **144** e vestros *korr. aus* vestros et videte deorsum *P9629* | f in *I83; SG670; Bcan4; S105* | g terram *VD38; P102; BII13* **145** h terra *fehlt P9629* **146** i *am Rande* conteretur *VD38* | j atteretur et *korr. aus* atteretur *SG670* | k et *fehlt S105* **149** l scitis *korr. aus* scitis me *VD38;* scit *S105* | m populum *I83; Bcan4;* populus] populus meus *BII13* | n in corde] de *S105* | o in corde eorum *korr. aus* deorum *SG670* **150** p Noli *P9629; E97*

blasphemias eorum. Sicut enim vestimentum, sic comedet eos vermis[q], et sicut lanam[r], sic devorabit[s] eos tinea. Salus autem mea in sempiternum erit et iustitia mea in generatione[t] generationum[u]. Multis[v] mundi[w] huius[x] illecebris[y], multis vanitatibus[z] resistendum est, ut verae caritatis et continentiae obtineatur integritas[a].

Dominus enim nullum vult[b] perire, sed omnes salvos fieri. Certus autem[c] sum vos[d] ad haec emendanda vel defendenda domino[e] [f] auxiliante proficere[g].

Data XIII[h] Kal. Augusti Commodo[i] et <SG670, p. 138b> Graviano[j] vv. cc. conss.

O93, f. 14va; V630, f. 37va; N442, f. 36rb; I83, f. 77va; VD38, f. 70ra; SG670, p. 138b; P9629, f. 11v; Bcan4, f. 65r; E97, f. 40ra; P102; BII13, f. 64vb

---

152 q vermis] vermis populus lex mea in corde eorum Nolite timere opprobrium hominum et blasphemias eorum Sicut enim vestimentum sic comedet eos vermis *E97* | r lana *N442; I83; VD38; Bcan4; BII13* | s devorabitur *VD38* **154** t generationes *N442; SG670; S105;* generationem *P102; BII13* | u generationum] et generationem *VD38; P102; BII13* | v Multis *korr. aus* Multi *V630* **155** w mundi huius] huius modi *VD38; P102; BII13* | x *am Rande* talibus *VD38* | y *am Rande* irritationibus *VD38* | z *am Rande* irritationibus *VD38* **157** a *am Rande* perfectio *VD38* **158** b vul *I83* **159** c autem sum] sum autem *SG670* | d vos] de vobis *SG670; S105* **160** e deo *SG670; S105* | f domino auxiliante] deo auxiliante *korr. aus* deo *SG670* | g perficere *BII13* **161** h XIIII *VD38; P102; BII13* | i quomodo *BII13* **162** j Graviano] bradua nō̄n *korr. aus* gravia nō̄n *SG670;* gravia nō̄n *S105*

154–157 Multis…integritas] Leon. M. ep. 106. c. 1. (1, 1159). Cf. Calist. 5. **158–159** Dominus…fieri] II Petr. III. 9. I Timoth. II. 4. **159–160** Certus…proficere] Leon. M. ep. 115. c. 2. (1,1205). **161–162** Data…conss] Nota cons. des. ex c. 1. vit. Vict. in libr. pontif.